

CAPITOLUL AL TREISPREZECELEA CUVIOASA RĂZBUNARE A LUI IOSIF

La sfatul tatălui lor, toți fiii lui Iacob, cu excepția lui Veniamin, au plecat în Egipt după grâne. Cu o încântătoare naivitate, Biblia lasă să se înțeleagă că Iosif, cîrmuitorul marelui stat egiptean, asista personal cînd se împărțeau grânele la caravanele de străini, care veneau de pe toată fața pămîntului. Cum se face că primul ministru izbutea să se ocupe de asemenea amănunte, Biblia nu ne-o spune. În orice caz, Iosif i-a recunoscut pe frații săi, dar ei nu l-au recunoscut. El s-a purtat cu ei destul de aspru, iar în tot timpul cît au stat în țară nu s-a găsit nici un egiptean care să le spună că cel mai popular om de stat, binefăcătorul Egiptului, este un compatriot de-al lor. Și nici el nu s-a dat în vileag.

Păstrîndu-și incognitoul, Iosif i-a învinuit mai întîi pe cei zece frați ai săi de spionaj. Aceștia, bineînțeles, au respins acuzația.

— Am fost doisprezece frați — au spus ei —, unul a murit, iar al unsprezecelea, cel mai mic, a rămas acasă cu tata.

— Aș ! Vorbă să fie ! — a replicat Iosif. — Ați venit aici ca spioni, ca să cercetați punctele slabe prin care poporul vostru ar putea să dea năvală aici și să cucerească țara.

Nu prea e de înțeles cum ar fi putut poporul evreu — alcătuit pe atunci dintr-o singură familie, cea a lui Iacob, căci Esau, deposedat de binecuvîntare, devenise căpetenia edoiniților — să pună stăpînire pe Egipt, un stat întins, cu o populație densă, și puternic, care, datorită rezervelor sale de grîne, ajunsese, după cum arată în scornelile lor autorii biblici, grînarul întregii lumii. Dar să urmărim în continuare cuvîntarea lui Iosif.

— Ca să vedem dacă spuneți adevărul — a zis el — am să vă bag pe toți la închisoare, cu excepția unuia dintre voi, care va pleca acasă ca să-l aducă aici pe fratele mai mic.

Și Iosif i-a băgat la închisoare pe toți zece. După trei zile, frații au fost aduși din nou în fața lui.

— M-am răzgîndit — le-a spus el. — Numai unul dintre voi va rămîne aici ca ostatic, iar ceilalți întoarce-ți-vă acasă. Puteți să luați și grînele pe care le-ați cumpărat. Dar să vă înapoiați neîntîrziat cu fratele vostru mai mic, căci altfel ostaticul va muri în închisoare.

Ca ostatic a fost ales Simeon. Iosif l-a legat în lanțuri în prezența celorlalți frați, iar lor le-a dat drumul, în același timp, el a poruncit oamenilor săi să le pună pe furiș, în sacii cu grîu, banii cu care ei plățiseră grîul cumpărat. Pe drum, unul dintre frații lui Iosif, desfăcînd sacul ca să dea de mîncare asinului, a rămas uimit cînd și-a găsit banii în gura sacului ; la fel s-au petrecut lucrurile și cu ceilalți frați și uimirea lor s-a transformat în spaimă. Ajunși în Canaan, ei i-au povestit lui Iacob toată pățania lor. La început, Iacob a refuzat să se despartă de tînărul Veniamin, dar cînd s-au terminat bucatele aduse din Egipt s-a lăsat înduplecat de stăruințele lui Iuda.

— Dacă-i nevoie să-l trimit pe acest fiu, faceți cum vreți voi. Luați roadele cele mai de fală ale țării și duceți ceva balsam, ceva miere, smirnă și tămîie, fisticuri și migdale ; totodată luați de două ori mai mulți bani decît ați găsit în sacii voștri, căci, pe semne, aici e o greșeală, și dați toate acestea în dar omului acela.

Și iată-i din nou în Egipt. Cînd Iosif a văzut că Veniamin este cu ei, le-a făcut o primire foarte frumoasă, l-a pus în libertate pe Simeon și a organizat în cinstea lor un ospăț bogat. Ei au vrut să înapoieze banii cuveniți pentru prima cumpărătură, dar Iosif nu i-a primit, susținînd că nu are lipsă la casă.

— Dumnezeu — le-a zis el prefăcîndu-se că nu știe nimic — e cel care a pus banii în sacii voștri.

Acest basm banal este expus în cap. al XLIII-lea al cărții „Facerea”. Cu toată bunătatea și mărinimia sa, Iosif era înclinat spre vicleșuguri și mistificări, în timp ce frații lui chefuliau și închinau în sănătatea mărinimosului ministru, el a poruncit ispravnicului casei sale să, bage pe furiș minunata lui cupă de argint între lucrurile lui Veniamin. După aceasta li s-a îngăduit să plece. Dar când caravana ajunsese destul de departe, Iosif a trimis în urma lor un detașament de jandarmi călări, însoțit de ispravnicul său. Acesta le-a reproșat celor 11 evrei că au răsplătit binele cu rău.

— Voi ați furat — le-a spus el — cea mai prețioasă cupă a cîrmuitorului, „cu care el ghicește !” (Facerea, XLIV, 5).

Cele de mai sus ne dau dreptul să presupunem că „sfîntul” Iosif a fost inventatorul ghicitului în cafea.

Fiii lui Iacob resping învinuirea și arată că ei, care aii adus înapoi din Canaan banii găsiți în sacii lor, nu s-ar fi murdărit furînd o cupă. Ei se învoiesc să rămîna robi în Egipt dacă funesta cupă va fi descoperită la vreunul dintre ei și chiar propun ca cel vinovat să fie sortit morții. Se face o percheziție generală. Vă puteți închipui uimirea și spaima călătorilor noștri când cupa a fost descoperită între lucrurile lui Veniamin. Nu era nimic de făcut: furtul era evident !

Aduși înapoi la curte, frații lui Iosif erau deserați. Din fericire pentru ei, Iosif consideră că păcăleala durase destul. El le dezvăluie cine este și le declară că le iartă totul. A fost o nemaîntîlnită explozie de bucurie. Și nu e nevoie să ne încordăm prea mult mintea ca să ne închipuim ce chef a tras ministrul cu prilejul deznodămîntului fericit al întregii întîmplări.

În toată povestirea asta, interesant este un amănunt : Biblia îl înfățișează tot timpul pe Veniamin ca pe un băiețaș, ca și cum n-ar fi crescut. Cu toate acestea, dacă revenim la istoria nașterii lui, care a costat viața Rahilei, devine limpede că Veniamin era mai tînăr decît Iosif cu cel mult patru sau cinci ani. Într-adevăr, Iosif avusese 17 ani cînd îl vînduseră frații lui în robie ; episodul cu Tamara, care a fost rînd pe rînd

soția celor doi fii ai lui Iuda, mai îmbrățișează un interval de vreo 25 de ani. Prin urmare, pe vremea când frații lui Iosif l-au găsit în Egipt, acesta avea aproape cincizeci de ani. Micuțul Veniamin nu mai era nici pe departe mic. Dar Biblia este de obicei foarte slabă în materie de socoteli. Acesta este punctul ei cel mai vulnerabil.

Faraonul biblic a fost foarte fericit când a aflat că premierul său și-a întâlnit frații. Iosif i-a rugat să plece cât mai curînd și să-l aducă pe Iacob cu întreaga lui familie, pe care el avea de gînd s-o instaleze în Gosen, cel puțin pentru următorii cinci ani de foamete. Regele a aprobat această idee.

„Și faraon zise lui Iosif : «Spune fraților tăi : faceți astfel ! Încărcați dobitoacele voastre și plecați și vă duceți în țara Canaanului ;

Și luați pe părintele vostru și familiile voastre și veniți la mine, și vă voi da vouă partea cea mai bună din pământul Egiptului și veți mânca grăsimea țării.

Iar tu ai poruncă să le spui : luați-vă care din țara Egiptului pentru copiii voștri și pentru femeile voastre și, luând pe părintele vostru, veniți !

Și să nu vă pară rău după gospodăriile voastre, căci partea cea mai bună din toată țara Egiptului va fi a voastră!»" (Facerea, XLV, 17—20).

Nici nu mai e nevoie să spunem cât de bucuros a fost Iacob când a aflat că fiul lui este viu și ce viață duce ! La vestea aceasta, Iacob a căzut în nesimțire, iar când și-a revenit a exclamat : „Mă voi duce să-l văd înainte ca să mor !".

Nu se poate să nu-l socotim întrucîtva ciudat pe acest faraon care făgăduiește să le dea unor străini tot ce este mai bun în Egipt. Dar, cel puțin, nimeni nu-l va învinui că a fost nerecunoscător față de Iosif.

Și iată-l pe bătrînul Iacob pornind spre țara în care iubitul lui fiu, Iosif, era cîrmuitor. Iosif i-a ieșit în întîmpinare în trăsura lui cea mai luxoasă și ei s-au îmbrățișat unul pe altul, vărsînd lacrimi de bucurie. Toată povestea aceasta este atît de mișcătoare, încît, citind-o, e greu — nu-i așa ? — să-ți stăpînești lacrimile !

În continuare urmează un mic calcul : „Toate sufletele care au intrat cu Iacob în Egipt, urmașii ieșiți din coapsele lui Iacob, peste tot au fost șaiszeci și șase" (Facerea, XLVI, 26).

Mai rețineți încă și următoarele : Iosif le-a spus fraților săi și tuturor rubedeniilor sale : „Și dacă o fi să vă cheme faraon și va zice : «Care este îndeletnicirea voastră?», voi să răspundeți: «Robii tăi sînt crescători de vite, din tinerețile noastre și pînă acum, atît noi cît și părinții noștri», ca voi să puteți să locuiți în pământul Goșen. Căci pentru egipteni urîciune este orice cioban de oi" (Facerea, XLVI, 33—34).

Iar faraon i-a spus lui Iosif : „Tatăl tău și frații tăi au venit la tine ! Pământul Egiptului stă înaintea ta. Sălășluiește în partea cea mai mănoasă a țării pe tatăl tău și pe frații tăi : sălășluiască în ținutul Goșen. Și dacă știi că se află între ei oameni destoinici, pune-i scutari peste turmele de pe moșiile mele !" (Facerea, XLVII, 5—6).

Prin urmare, faraonul avea vite. Iar mai departe vom vedea că și poporul lui are destule vite. De unde a luat-o deci Biblia că egiptenii îi urau atât de mult pe crescătorii de vite ? Iacob, fiind prezentat faraonului, l-a binecuvântat ; moșneagul avea pe atunci 130 de ani. Iosif a dat tatălui său și fraților săi cele mai mănoase pământuri și îi aproviziona mereu cu alimente, căci în toată lumea era lipsă de bucate, dar cel mai rău, zice-se, foametea lovise Egiptul și Canaanul.